

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6030508 «Фінанси і кредит»
(шифр та найменування спеціальності)
за спеціалізацією
«Банківська справа»
(назва спеціалізації)

на тему:
«Діяльність банку на ринку платіжних карток»
(назва теми)

Виконавець:
студентка ФФБС
Прохода Я.М.
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., ст. викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Деркач Ю.Б.
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. За останні роки банки все більше застосовують платіжні карткові інструменти, що дає змогу ринку платіжних карток активно розвиватись. Платіжні карткові інструменти, є одним із основних технологічних засобів розвитку банківського самообслуговування клієнтів банку. З статистичних даних, що наданні Національним банком України, а саме огляд ринку платіжних карток та платіжної інфраструктури України. За підсумками 2018 року частка безготівкових розрахунків в Україні з використанням карток збільшилась до 44,3% (зростання на 5,0% із початку 2018 року). Саме тому, є актуальним розглянути переваги та недоліки ринку платіжних карток в Україні

Завдання дослідження:

- дослідити сутність поняття «платіжна картка», розглянути характеристику її видів;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання діяльності учасників та членів платіжних систем;
- проаналізувати діяльності банків України на ринку карткових продуктів;
- проаналізувати операцій «УКРГАЗБАНКУ» з платіжними картками;
- розглянути основні тенденції впровадження карткових продуктів «УКРГАЗБАНКУ»;
- дослідити світовий досвід збільшення частки безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток;
- розглянуто напрями підвищення захисту прав споживачів карткових продуктів в Україні.

Об'єктом дослідження є ринок платіжних карток.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних питань, пов'язаних з діяльністю комерційного банку на картковому ринку.

Методами дослідження є загальнонаукові методи досліджень: системної оцінки; аналізу і синтезу; групування, порівняння та узагальнення економічних показників; спостереження.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові документи, що регулюють картковий бізнес банку, нормативні акти та статистичні дані Національного банку України, наукові праці провідних учених, періодичні видання, Інтернет-ресурси, офіційна звітність банків України.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (63 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 69 сторінок. Основний зміст викладено на 64 сторінках. Робота містить 4 таблиці, 16 рисунка.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано статтю: «**Ринок платіжних карток в Україні**»

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Операції банків з платіжними картками: сутність нормативно-правове регулювання» розглянуто зміст понять «платіжна картка», «операції банку» та «ринок платіжних карток»; визначено особливості операцій банків з платіжними картками; розглянуто нормативно-правові акти, що регулюють діяльність банку на ринку платіжних карток.

У другому розділі «Практичні аспекти проведення операцій банків з платіжними картками» було визначено тенденції розвитку банківського ринку платіжних карток в Україні; досліджено особливості функціонування АБ «УКРГАЗБАНК» на ринку платіжних карток.

У третьому розділі «Шляхи розвитку карткових розрахунків в Україні» проведено порівняльний аналіз стану ринку платіжних карток в Україні та інших країн Європи, визначені напрями підвищення захисту прав споживачів карткових продуктів в Україні.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки:

1. Платіжна картка – це електронний платіжний засіб який виступає у ролі випущеної в установленому законодавством порядку пластикової чи іншого виду картки, що застосовується для ініціювання переказу коштів з рахунку платника або з належного рахунка банку з метою оплати вартості товарів та послуг, перерахування коштів зі своїх рахунків на інші рахунки, отримання своїх коштів у вигляді готівки в касах банків через банківські автомати, та здійснення інших операцій, які передбаченні договором.

2. За підсумками 2018 року частка безготівкових розрахунків в Україні з використанням карток збільшилась до 44,3% (зростання на 5,0% із початку 2018 року). Загалом на 2018 рік кількість безготівкових операцій становила понад 2,2 млрд шт., з яких 1,1 млрд операцій (51,7%) припадало на розрахунки у торговельній мережі.

Було визначено та досліджено, що кількість платіжних карток в обігу за весь період збільшилась і на кінець 2018 року складала 60,6 млн шт., а кількість активних карток склала – 36,6 млн шт.

3. АБ «УКРГАЗБАНК» розвиває ринок платіжних карток, про те не так активно як це робить наприклад АТ КБ «ПРИВАТБАНК». Лідуючі позиції серед банків з державною часткою займає АТ КБ «ПРИВАТБАНК» та АТ «ОЦАДБАНК»

, а саме 72% та 23% серед банків з державною часткою ,доля АБ «УКРГАЗБАНК» складає всього 3%. Згідно з даних Національного Банку України 01.01.2019 порівняно з 01.01.2016 роком, банк емітував на 25% більше карток, їх кількість на 01.01.2019 склала приблизно 1 млн. шт. Проте кількість платіжних карток за допомогою яких виконувати ,хоча б одну операцію зменшилась на 37% , і на 01.01.2019 їх кількість сягає приблизно 426 тис.шт. Це свідчить про те, що не всі клієнти активно користуються картками АБ «УКРГАЗБАНКУ». Якщо порівнювати АТ «Укресімбанк» та АБ «УКРГАЗБАНК» , як два банки з державною часткою , то на 01.01.2019 рік АБ «УКРГАЗБАНК» емітував на 411 тис. шт. більше платіжних карток.

4. Рекомендації , щодо підвищення безготівкових платежів на макрорівні

- Мінімізувати комісійні витрати для клієнтів;
- Ввести обмеження суми готівкових розрахунків;
- Забезпечити високий ступінь захисту прав споживачів, а також високий рівень безпеки платежів з використанням карток;
 - Необхідне впровадження нових цифрових технологій;
 - Створення та реалізація програм щодо підвищення фінансової грамотності населення

5. Рекомендації , щодо підвищення безготівкових платежів для АБ «УКРГАЗБАНК»

- Поширення серед клієнтів інформації щодо прогресивних видів безготівкових розрахунків .
 - Стимулювання безготівкових платежів типу Р2Р-переказів.
 - Активне впровадження мобільного додатку, популяризування переказу грошей через Інтернет-банкінг, як альтернативу використання систем переказу готівки.
 - Зниження комісії за оплату комунальних послуг безготівковими платежами , могло б збільшити використання платіжних карток. Також збільшило б безготівкові розрахунки впровадження національного сервісу Direct debit.